Verslag overwinterende Stootvogels in Noord-West-Vlaanderen
07 tot 10 januari 2011

Nicholas Endriatis en Frank De Scheemaeker

Torenvalk - Foto © Danny Roobaert

MERGUS

Inleiding

Voor het zestiende opeenvolgende jaar telden we alle stootvogels in de regio Noord-West-Vlaanderen tijdens het verlengde weekend van vrijdag 07 t.e.m. maandag 10 januari 2011.

In het totaal namen 60 enthousiaste ornithologen een oppervlakte van ca 640 km² goed voor 546 stootvogels onder handen.

Vooral de zondag was het uitstekend telweer met veel zon en weinig wind. De andere dagen was het weer eerder ongunstig met veel regen- en sneeuwbuien en meer wind. Tijdens het telweekend trad voor het eerst dooi op na weken van vorst en sneeuw. Deze hadden er voor gezorgd dat veel zangvogels en steltlopers naar het zuiden getrokken waren en dat grote aantallen ganzen en eenden in onze regio verbleven.

Telgebied

Het telgebied bleef net hetzelfde als de vorige jaren, namelijk het noorden van de provincie West-Vlaanderen. Er werd geteld van Knokke tot De Haan voor wat het noorden betreft, tot boven Torhout en Wingene voor wat het zuiden, van het door ons omlijnde gebied, betreft. Alles samen bedraagt de totale oppervlakte zo'n 640 km² verdeeld in ongeveer 290 km² polder, kuststreek en havengebied, 300 km² bos- en zandstreek en 50 km² verstedelijkt gebied.

De polders worden voornamelijk gekenmerkt door grote graslandcomplexen en akkers. Het landschap in de zandstreek is op zijn beurt dan meer afwisselend met vrij veel bos en bebouwing.

De voornaamste boscomplexen zijn het Bulskampveld (Beernem), Vloethemveld (Zedelgem) en het de gekende bossen rondom St-Andries en St-Michiels.

De Brugse Stadskern en deze van De Haan, Blankenberge, Knokke-Heist, Loppem, Oostkamp, Jabbeke en Beernem vallen dan weer de noemer van "verstedelijkt gebied".

Methode

Door de enthousiaste medewerking van Stijn Cooleman kreeg iedereen dit jaar opnieuw digitale stafkaarten van zijn telgebied met daarop de rasters en benamingen per deelgebied. Een oprecht woord van dank aan Stijn voor de vele uren werk dat hij hierin heeft gestoken.

Alle waarnemingen werden genoteerd op een speciaal telformulier, waarop nu naast elke waarneming de exacte plaatscode kon genoteerd worden, wat het verwerken van de gegevens een stuk eenvoudiger maakte.

Op enkele uitzonderingen na werd elk gebied terug door dezelfde teller onderzocht als de vorige jaren. Er waren tijdens het telweekend ook slaapplaatstellingen in het Zwin te Knokke en in de Achterhaven van Zeebrugge.

Alle waarnemingen werden in de computer ingebracht en verwerkt in het programma “Vogels” van Roland Vannieuwenhuyze. Voor de uitwerking van de gegevens van Zeearend en Ruigpootbuizerd werden aanvullende gegevens gebruikt uit het Mergus regio-bestand van waarnemingen.be. Voor de andere soorten werd alleen beroep gedaan op de gegevens van de vaste tellers, om de vergelijking met andere jaren relevant te houden.

Weersomstandigheden

Paul Willems stelde ons uit zijn weerstijdschrift “VVW HALO” een artikel “Het weer van dag tot dag - Bijzonder weer - Januari 2011” van Mark Cox & Gianni Vermote ter beschikking.

1-31 december 2010

Het was de vroegste winter sinds mensenheugenis. Vanaf begin december vroor en lag er sneeuwtapijt over onze polders. De temperaturen bereikten zelden positieve waarden.

1-5 januari 2011: licht winters

In het begin van de maand zaten we aan de noordoostelijke zijde van een hogedrukgebied dat later geleidelijk weg trok naar het oosten. Er stond een zwakke westenwind die onvoldoende was om de koude van december echt te verdrijven. Overdag dooide het wel, maar ’s nachts keerde de vorst regelmatig terug. Er was veel bewolking, met ook wat regen. Het nieuwe jaar begon grijs en op veel plaatsen mistig. Op de meeste plaatsen viel er alles samen ongeveer 1 mm. In het oosten ging de temperatuur van ongeveer 1° ’s nachts naar 3-4° overdag. In het westen was het ongeveer 3° zachter.

6-12 januari 2011: zacht met regelmatig regen

Vanaf de 6de speelden depressies gedurende 2 weken de hoofdrol, waardoor de wind de koude nu wel verdreef en er zachte lucht uit het westen of zuidwesten werd aangevoerd. Regelmatig werden er ook actieve storingen met de nodige regen aangevoerd.

Tegen de 10de draaide de wind wat verder door naar het zuidoosten. Deze werd wel sterker door een depressie die probeerde door te dringen naar het oosten, wat voorlopig nog niet meteen lukte. De wind beperkte de afkoeling, maar het ging wel overal licht vriezen. Overdag was er veel zon en werden er terug maxima rond 5° gehaald met een onaangename wind.

Op de 11de was de depressie de winnaar en stuurde deze haar occlusie over ons heen met overdag lichte tot matig regen. De nacht voordien had het nog licht gevroren in het binnenland, maar overdag werd het gestaag zachter. Tegen de avond was het opgewarmd tot 6-7°. Ook de 12de stond in het teken van een frontpassage, dit keer een warmtefront. In de loop van de dag ging het steeds harder regenen en warmde het verder op bij een stevige zuidwesten wind.

Resultaten en bespreking

1. RESULTATEN

We hadden te maken met wisselvallige tel– en weersomstandigheden, zoals hierboven beschreven. Het totale aantal waargenomen stootvogels steeg van 474 naar 546 en dit was te danken aan de goede resultaten van de Buizerd en van de Blauwe Kiekendief. Koploper bleef de Buizerd, gevolgd door Torenvalk, Sperwer, Blauwe Kiekendief, Slechtvalk, Ruigpootbuizerd, Smelleken, Bruine Kiekendief en Zeearend. Dit jaar zagen we noch Rode Wouw, noch Havik. De twee overwinterende Zeearenden en de vele Ruigpootbuizerds maakten de winter echt uniek. De tendensen zijn erg duidelijk: bij koude winters zien we meer Buizerd, Ruipootbuizerd en Blauwe Kiekendief, minder Sperwer en Torenvalk. Dit zal zeker met de voedselkeuze en de voedselaanwezigheid en/of voedselbeschikbaarheid te maken hebben.

2. SOORTBESPREKING

Zeearend *(Haliaeetus albicilla)*

Foto © Johan Buckens

Samen met de grote aantallen Ruigpootbuizerds is dit de verrassing van het winterhalfjaar.

De eerste waarneming kwam van de trektelpost “Graaf Visart” te Brugge op 24/10 (Jan Desmet). In de vroege namiddag merkte Filip Vanhee dezelfde vogel op aan het Pompje van Oudenburg waar hij enkele weken zou vertoeven vooraleer over de rest van het westelijke deel van de polder (Houtave, Jabbeke, Stalhille) uit te zwerven. Een wellicht andere vogel werd op 28/10 opgemerkt over Heist (Stefaan Brinkman); van 25 t.e.m. 27.11 waren er geen dagelijks waarnemingen. Vanaf 10/12 werden ook de eerste waarnemingen gemeld uit Zuienkerke en Uitkerke.

Verrassing op 03/01/2011 wanneer 2 vogels samen speelden en jaagden in de Lage Moere van Meetkerke en dit tot 05/01. Daarna hervielen we in het gekende patroon: steeds 1 immature vogel vooral in de polders van Stalhille, Vlissegem, Klemskerke, die uitstapjes deed tot aan de Nederlandse grens. Eén vogel kwam slapen in Vloethemveld.

Tijdens het telweekend noteerden de vaste tellers vier waarnemingen:

- 08/01: 1 ex om 10u15 overvliegend aan de Kleyne Vlakte te Knokke (PJ)
- 08/01: 1 ex om 9u30 over de Meeuwenweiden en om 11u wellicht hetzelfde ex over de Reigersweiden (WUP)
- 09/01: 1 ex om 10u45 aan de Put van Vlissegem (WPW)
- 09/01: 1 ex komt slapen in Vloethemveld Zedelgem (LDC).

De gegevens van alle vogelaars van waarnemingen.be geplukt tijdens de telperiode worden op de volgende bladzijden weergegeven.

7/01/2011	14:00	1	Onvolwassen	ter plaatse	Houtave Polders (POHT)	Zuienkerke	Jan Versigghel
7/01/2011	17:00	1	Onbekend	ter plaatse	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Patrick Janssens
8/01/2011		1	Onvolwassen	overvliegend	Beisbroek (BB)	Sint-Andries (Dg)	Gert Meeus
8/01/2011	11:00	1	Onvolwassen	overvliegend	Uitkerke Weiden (RWUK)	Zuienkerke	Pieter Braem
8/01/2011	11:00	1	Onvolwassen	overvliegend	Uitkerke Weiden (RWUK)	Zuienkerke	Bram Eggermont
8/01/2011	9:30	1	Onbekend	overvliegend	Uitkerke Weiden (MWUK)	Blankenberge	F Maes
8/01/2011	10:00	1	eerste winter	overvliegend	Kleyne Vlakte (KLVL)	Knokke (Dg)	Christophe Gruwier
8/01/2011	8:20	1	Onbekend	ter plaatse	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Kevin Lambeets
8/01/2011		1	eerste winter	overvliegend	Kleyne Vlakte (KLVL)	Knokke (Dg)	Pierre Fourez
8/01/2011	10:00	1	eerste winter	overvliegend	Kleyne Vlakte (KLVL)	Knokke (Dg)	Lebrun Raphael
8/01/2011	10:00	1	Onbekend	ter plaatse	Kleyne Vlakte (KLVL)	Knokke (Dg)	Patrick Janssens
8/01/2011		1	Onbekend	ter plaatse	Oudenburg - Pompje (WPOB)	Oudenburg	Marc Detollenaere
9/01/2011	8:22	1	Onvolwassen	overvliegend zuidwest	De Haan Lindenhof (LHDH)	De Haan	Luc Lens
9/01/2011		1	Juveniel	ter plaatse	Put van Vlissegem (PVG)	De Haan	Reinout Pauwels
9/01/2011		1	Juveniel	ter plaatse	Put van Vlissegem (PVG)	De Haan	Wim Pauwels
9/01/2011	17:05	1	Onbekend	overvliegend	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Ivan Steenkiste
9/01/2011	14:05	1	Juveniel	overvliegend zuid	Vlissegem Akkers (AVG)	Vlissegem (Dg)	Marc Janssens
9/01/2011	17:00	1	Onbekend	overvliegend	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Johan Buckens
9/01/2011		1	Juveniel	overvliegend	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Wim Debruyne
9/01/2011		1	Juveniel	overvliegend west	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Gerald Driessens
9/01/2011		1	eerste winter	overvliegend	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Simon Feys
9/01/2011	17:00	1	Juveniel	overvliegend	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Erwin Vereecken
9/01/2011	16:30	1	Onbekend	ter plaatse	Houtave Polders (POHT)	Zuienkerke	Danny Dewulf
9/01/2011	17:08	1	Onbekend	overvliegend zuid	Sint-Andries - De Villa (V)	Brugge	Luc De Cat
9/01/2011	14:00	1	Juveniel	overvliegend zuidwest	Vlissegem Akkers (AVG)	Vlissegem (Dg)	Tom Vandezande
9/01/2011	17:00	1	onbekend	ter plaatse	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Tom Vandezande
9/01/2011		1	onbekend	ter plaatse	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Gerrit De Vos
9/01/2011	16:00	1	juveniel	overvliegend zuid	Houtave Polders (POHT)	Zuienkerke	J D'Hulster

9/01/2011	14:00	1	juveniel	overvliegend zuidwest	Meetkerke (Dg)	Zuienkerke	J D'Hulster
10/01/2011	14:50	1	juveniel	ter plaatse	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Antoine Cornelis
10/01/2011	14:55	1	onbekend	ter plaatse	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Antoine Cornelis
10/01/2011	15:00	1	onbekend	overvliegend zuidoost	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Stefan De Vos
10/01/2011	14:40	1	onvolwassen	ter plaatse	Weiden Pompje (WPOB)	Oudenburg	Stijn Cooleman
10/01/2011	14:50	1	onbekend	ter plaatse	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Ivan Steenkiste
10/01/2011	16:40	1	onbekend	overvliegend noordoost	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Roland François
10/01/2011	16:30	1	onvolwassen	ter plaatse	Sint-Andries - De Villa (V)	Brugge	Luc De Cat

Analyse van de gegevens laat duidelijk blijken dat er nog steeds twee en zelfs mogelijks drie vogels in de regio aanwezig waren.

Van 11 tot 14 januari - totaal onverwacht - is er geen enkele waarneming, maar daarna opnieuw dagelijks vooral dan in de westelijke polder en dit t.e.m 03 februari.

Een andere exemplaar dan de poldervogels (een met zeer bleke kop) vloog op 08/02 over Torhout, daarmee sluiten we een reeks van 160 winterwaarnemingen af.

Bruine Kiekendief *(Circus aeroginosus)*

Foto © Luc Van den Kerchove

Sinds 2001 is dit een jaarlijkse wintergast, zij het in klein aantal. Dit jaar noteerden we slechts twee waarnemingen: 1 ex in immatuur kleed kwam slapen aan het CTO te Zeebrugge op 09/01 (FDS) en dezelfde dag verbleven er 2 ex in wijfjeskleed in Uitkerke (WPW). Wellicht was één van beide vogels dezelfde die gespot werd aan CTO. Het wintermaximum blijft voorlopig staan op 2002 toen er 11 Bruine Kiekendieven werden geteld. De grootste winterpopulatie van de Benelux bevond zich in het verdronken Land van Saefthinge in Zeeland.

Vergelijking met vroegere tellingen.

jaar	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
aantal	6	11	4	2	1	3	1	3	2	1	2

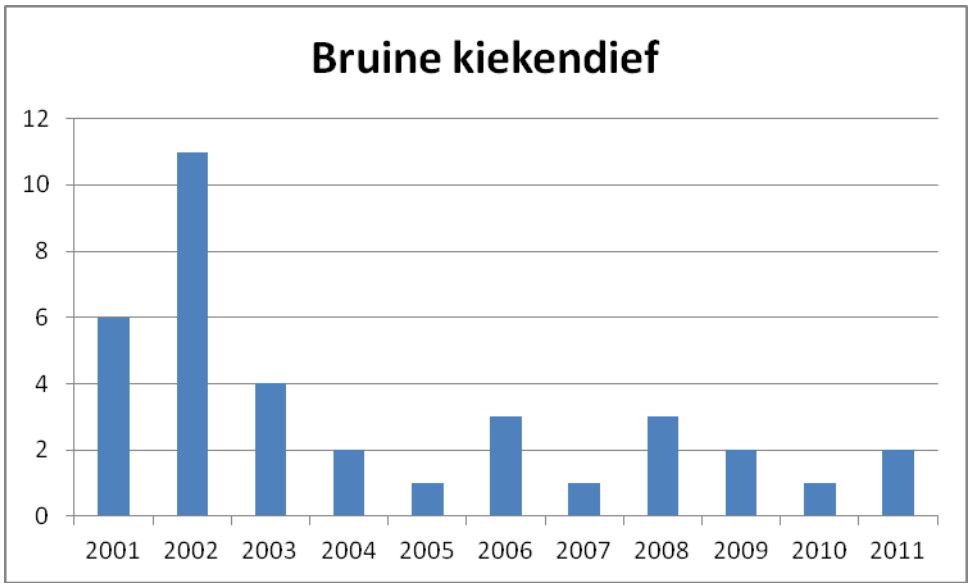

<u>Blauwe Kiekendief *(Circus cyaneus)*</u>

Foto © Geert Vanhulle

Het vroege koude winterweer bracht een recordaantal Blauwe Kiekendieven naar de regio. We noteerden tijdens het telweekend 27 ex, waarvan 8 m, 16 w/imm en 3 onbekend kleed. Het merendeel van de vogels werd zoals verwacht in de polder gespot: 23 ex (6 m).

Alle dagwaarnemingen op een rijtje:

- Polders:
  - 2 m + 2 w/imm in de Zwinstreek,
  - 1 w/imm aan Haagje te Heist,
  - 3 w/imm in de Achterhaven,
  - 2 m + 3 w/imm in de Uitkerkse Polder,
  - 1 w/imm + 2 ex uit poldercomplex Klemskerke/Vlissegem,
  - 1 m + 1 ex uit poldercomplex Hoeke,
  - 1 w te Damme,
  - 1 m + 2w polders van Houtave,
  - 1 w Kwetshaeghe Varsenare.
- Zandstreek:
  - 1 w Vloethemveld,
  - 1 m Beverhoutsveld,
  - 1 w Hekhoek te Sijsele
  - 1 m Kaleshoek Moerkerke.

Op de slaapplaatsen in Rietveld Pelikaan vertoefden 1 m + 4 imm, in het Zwin te Knokke 1 m + 2 w/imm. Ook hier hebben we meer vogels in wijfjeskleed dan mannetjes, perfect gerelateerd aan de dagwaarnemingen.

Uit de regio Torhout hebben we geen waarnemingen, in 2009 waren er nog verrassend 2 m en 1 w/imm.

Vergelijking met vroegere tellingen.

jaar	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
aantal	12	21/23	11	8	7	3/4	11	15	12	6/7	14/16	9	11	12	24	27

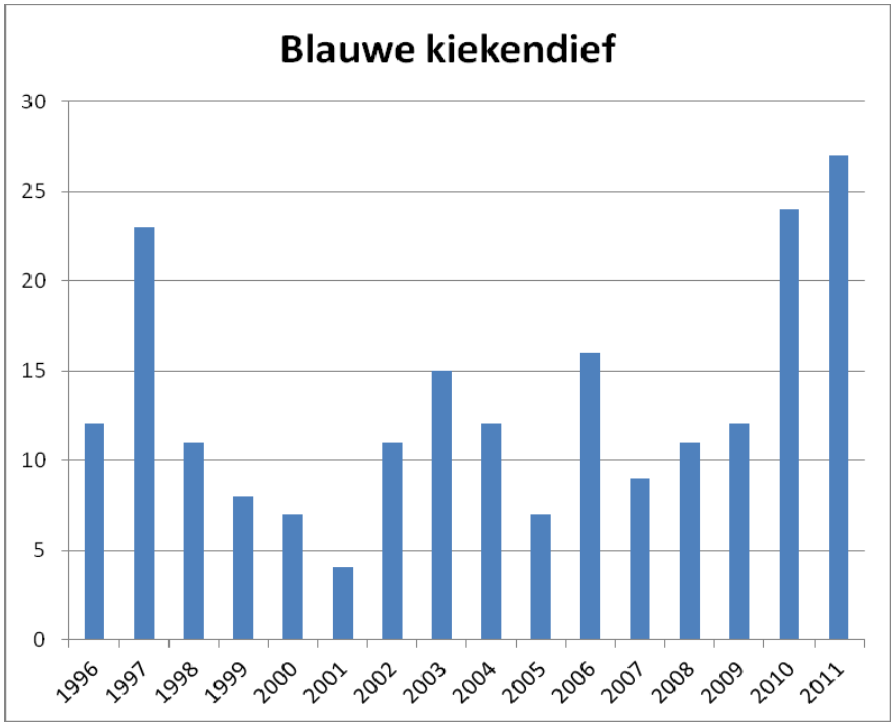

Sperwer *(Accipiter nisus)*

Foto © Johan Buckens

Er werden dit jaar iets meer Sperwers waargenomen dan het vorige winterhalfjaar. In totaal telden we 42 ex, t.o.v. 35 ex in 2010, 49 ex in 2009 t.o.v. 39 ex in 2008, 51 ex in 2007, 33 ex in 2005 en 32 ex in 2006. Door de korte telperiode is de trefkans van deze soort relatief laag. Daarenboven trekken in koude winters veel Sperwers zuidelijker, samen met de zangvogels. Rond de eeuwwisseling waren er verschillende jaren met hogere concentraties: 1999: 68 ex en 2000: 74 ex.

In de polders noteerden we 30 ex t.o.v 22 ex in 2010 en in de zandstreek 12 ex t.o.v 13 ex in 2010. In de polders was er dus een toename, in de zandstreek een lichte afname.

Net zoals in de vorige jaren werd de Sperwer relatief gelijkmatig in alle deelgebieden van de polder waargenomen. Het hoogste aantal, nl. 4 vogels, werd genoteerd in de polderregio Dudzele, Damme, Oostkerke. In de zandstreek werd het hoogste aantal actieve exemplaren genoteerd in de boscomplexen van Oostkamp/Loppem met 3 ex.

Vergelijking met vroegere tellingen.

Jaar	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Aantal	24	51	59	68	74	50	41/45	52	48	33	21	51	39	49	35	43

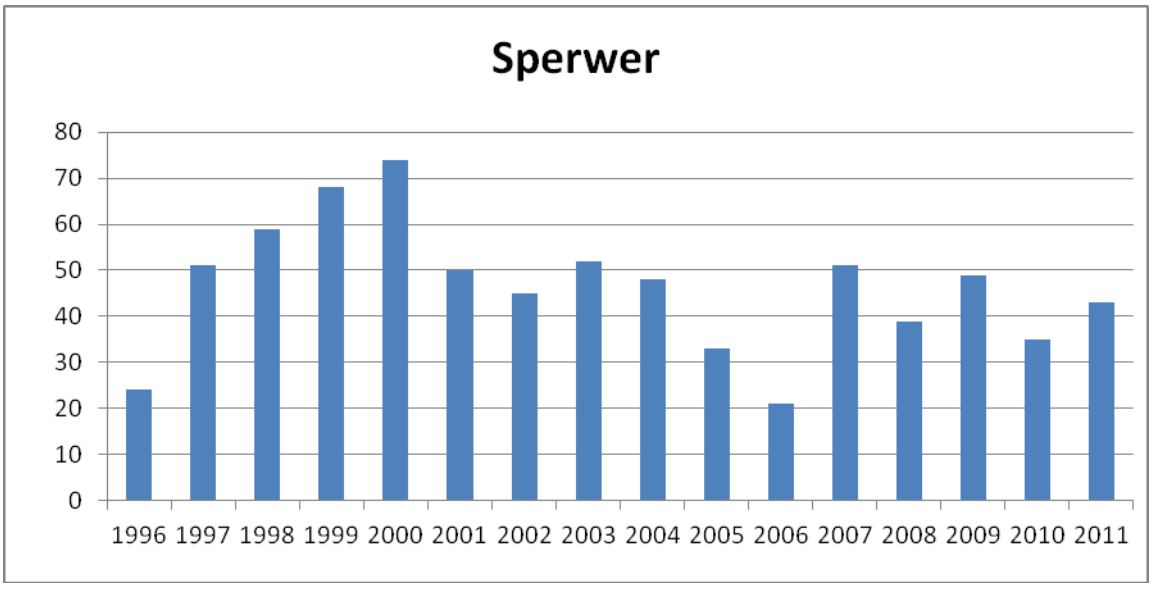

Buizerd *(Buteo buteo)*

Foto © Marc Nollet

Dit winterhalfjaar haalden we met 303 ex het beste telresultaat ooit en overschreden daarmee ook voor het eerst de kaap van 300 vogels. De uitzonderlijke dip van 2008 zal dus gedeeltelijk met de ongunstige weer- en telomstandigheden te maken gehad hebben en niet met een reële aantalvermindering. T.o.v. 15 jaar terug is de winterpopulatie alvast verdriedubbeld (88 à 100 vogels in 1994). Het blijft de meest vertegenwoordigde en best verspreide roofvogel in onze regio. Dit jaar werden er opnieuw veel meer vogels gespot in de polders dan in de zandstreek, in schril contrast met het vorige winterhalfjaar toen de aantallen bijna in evenwicht waren.

In totaal werden er 191 Buizerds geteld in de polder (141 ex in 2010, 148 ex in 2009, 87 ex in 2008, 95 ex in 2007, 123 ex in 2006 en 111 ex in 2005) tegenover slechts 112 ex in de zandstreek (127 ex in 2010, 102 ex in 2009, 89 ex in 2008, 132 ex in 2007, 115 ex in 2006 en 116 ex in 2005).

In de ganse kust- en polderstreek noteerden we fenomenale recordaantallen.

Drie gebieden steken er echt boven uit. In de Zwinstreek 35 ex t.o.v. 27 ex in 2010, 21 ex in 2009, 6 ex in 2008 en 13 ex in 2007.

De driehoek Dudzele – Koolkerke – Damme herbergde het grootste aantallen Buizerds met 40 vogels, nog beter dan het recordaantal van 35 ex in 2009, 17 ex in 2008 en 11 ex in 2007. Het lage aantal van 16 ex in 2010 blijft onverklaarbaar.

In de driehoek Oostkerke - Hoeke - Lapscheure verbleven 33 ex, dit zijn normale aantallen in vgl met 2005, 2006, 2007, 2009 en 2010. Toen werden resp 29, 29, 22, 26 en 31 ex genoteerd, een stuk hoger dan het dipje van 17ex in 2008. Er zaten 13 ex in de Uitkerkse Polder, 17 ex in regio Vlissegem, Klemskerke, 22 ex in de Moeren van Meetkerke en Houtave en 14 ex in de Polderrand tussen Bloemendale en Varsenare. Stuk voor stuk overal regio records.

De cijfers voor de Zandstreek tonen opnieuw een hoge concentratie Buizerds aan, in de uitgestrekte privé bossen van Loppem, Oostkamp, Waardamme en Ruddervoorde. In het totaal werden hier niet minder dan 30 Buizerds geteld, 9 minder dan in 2010. Ook vorige jaren werden reeds hoge aantallen genoteerd: 27 ex in 2005 en 31 ex in 2006 en 44 ex in 2007, 30 ex in 2008 en 22 ex in 2009.

Tweede en derde beste gebied zijn de regio's Assebroek/Sint-Kruis/Sijsele en Beverhoutsveld, beide met 23 ex. Bulskampveld e.o. met 4 ex is waarschijnlijk fel "onderteld". Vloethemveld complex met slechts 10 ex lijkt weinig. De bossen van Sint-Andries en Sint-Michiels doen het opnieuw goed met 19 ex.

Vergelijking met vroegere tellingen.

jaar	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
aantal	143	178	192	226	258	158	195	240	247	227	238	220	176	250	268	303

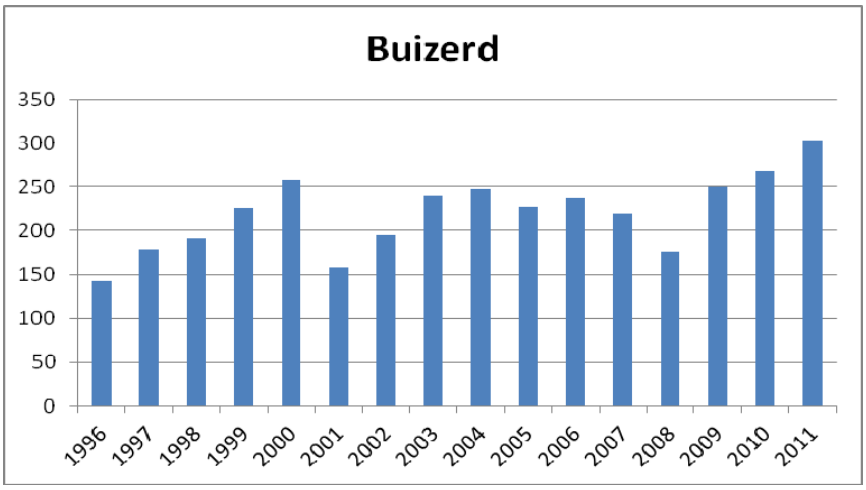

Ruigpootbuizerd *(Buteo lagopus)*

Foto © Johan Buckens

We noteerden dit winterhalfjaar een record aantal waarnemingen. In het totaal liepen tussen 17/10/2010 en 19/03/11 423 waarnemingen binnen, waarvan het merendeel tussen 25/12/10 en 15/02/11. Tijdens het telweekend noteerden de vaste tellers 7 ex, verspreid over volgende gebieden: 1 ex in het Zwin, 2 imm in de Uitkerkse Polder, 2 ex in de Damse Polder, 1 ex te Houtave en 1 ex in de weiden Pompje.

Analyseren we de hieronder te vinden gegevens geplukt van waarnemingen.be, dan mogen we concluderen dat naast de hierboven aangegeven ex, er ook 1 ex in de weiden Stalhille en 1 ex in de Lage Moere Meetkerke verbleven, waardoor het totaal aantal ex op 9 komt te liggen.

Ruigpootbuizerd	7/01/2011		1	onbekend	ter plaatse	Stalhille Weiden (WSH)	Jabbeke	Mylle Johnny
Ruigpootbuizerd	7/01/2011		1	onvolwassen	Jagend	Houtave Polders (POHT)	Zuienkerke	Jan Versigghel
Ruigpootbuizerd	8/01/2011		2	juveniel	ter plaatse	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	reinout pauwels
Ruigpootbuizerd	8/01/2011		2	onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	Wim Pauwels
Ruigpootbuizerd	8/01/2011	10:30	1	onvolwassen	Jagend	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	Pieter Braem
Ruigpootbuizerd	8/01/2011	10:30	1	juveniel	Jagend	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	Bram Eggermont
Ruigpootbuizerd	8/01/2011		1	onbekend	pleisterend	Damme Weiden Pijpeweg	Damme	Emmanuel Crul
Ruigpootbuizerd	8/01/2011		1	onbekend	overvliegend	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Karina Samyn
Ruigpootbuizerd	8/01/2011		1	onbekend	foeragerend	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	F Maes
Ruigpootbuizerd	8/01/2011		2	onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	Geert Carette
Ruigpootbuizerd	8/01/2011		1	juveniel	ter plaatse	Houtave Polders (POHT)	Zuienkerke	Ward Vercruysse
Ruigpootbuizerd	8/01/2011		1	onbekend	foeragerend	Knokke Het Zwin (Z)	Knokke (Dg)	Christophe Gruwier
Ruigpootbuizerd	8/01/2011	16:10	1	onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden GWUK)	Blankenberge	Kevin Lambeets
Ruigpootbuizerd	8/01/2011		1	onbekend	overvliegend	Knokke Het Zwin (Z)	Knokke (Dg)	Pierre Fourez
Ruigpootbuizerd	8/01/2011		1	eerste winter	ter plaatse	Weiden Noordede (WNKL)	De Haan	François Doyen
Ruigpootbuizerd	8/01/2011		1	eerste winter	ter plaatse	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	François Doyen
Ruigpootbuizerd	8/01/2011	16:00	1	eerste winter	ter plaatse	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	François Doyen
Ruigpootbuizerd	8/01/2011		1	juveniel	ter plaatse	Houtave Polders (POHT)	Zuienkerke	Jurgen Dewolf
Ruigpootbuizerd	8/01/2011		1	onbekend	ter plaatse	Knokke Het Zwin (Z)	Knokke (Dg)	Lebrun Raphael
Ruigpootbuizerd	8/01/2011	15:00	1	onbekend	ter plaatse	Het Zwin	Knokke (Dg)	Patrick Janssens
Ruigpootbuizerd	8/01/2011	9:30	1	Adult	ter plaatse	Houtave Polders (POHT)	Zuienkerke	Dominique Testaert
Ruigpootbuizerd	8/01/2011		1	onbekend	Jagend	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	Luc De Waele
Ruigpootbuizerd	9/01/2011	15:08	1	onbekend	Jagend	Weiden Pompje (WPOB)	Oudenburg	Stijn Borny
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	onbekend	ter plaatse	Damme Weiden dm(WDWV)	Damme	Emmanuel Crul
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	juveniel	ter plaatse	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	Thierry Tancrez
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	Geert De Clercq
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden RWUK)	Zuienkerke	Ward Tamsyn
Ruigpootbuizerd	9/01/2011	15:00	1	onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	Ivan Steenkiste

Ruigpootbuizerd	9/01/2011	17:10	1	onbekend	overvliegend	Lage Moere (LM)	Zuienkerke	Ivan Steenkiste
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	juveniel	ter plaatse	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	Wim Debruyne
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	juveniel	ter plaatse	Uitkerke Weiden ZWUK)	Blankenberge	Wim Debruyne
Ruigpootbuizerd	9/01/2011	17:00	1	onbekend	ter plaatse	Het Zwin	Knokke (Dg)	Patrick Janssens
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	juveniel	ter plaatse	Houtave Polders (POHT)	Zuienkerke	Wim Debruyne
Ruigpootbuizerd	9/01/2011	13:30	1	onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden GWUK)	Blankenberge	Davy Vanwijnsberghe
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden (RWUK)	Zuienkerke	Lucien B
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	juveniel	ter plaatse	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	Lebrun Raphael
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	juveniel	ter plaatse	Uitkerke Weiden (RWUK)	Zuienkerke	Gerald Driessens
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	juveniel	ter plaatse	Polders klein Middel (POKM)	Zuienkerke	Gerald Driessens
Ruigpootbuizerd	9/01/2011	16:45	1	onbekend	overvliegend	Polders klein Middel(POKM)	Zuienkerke	Luc Boon
Ruigpootbuizerd	9/01/2011	15:30	1	juveniel	ter plaatse	Houtave Polders (POHT)	Zuienkerke	Johan Buckens
Ruigpootbuizerd	9/01/2011	16:45	1	onbekend	ter plaatse	Houtave Polders (POHT)	Zuienkerke	Erwin Vereecken
Ruigpootbuizerd	9/01/2011	15:30	1	juveniel	ter plaatse	Uitkerke Weiden (RWUK)	Zuienkerke	Erwin Vereecken
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	adult	foeragerend	Houtave Polders (POHT)	Zuienkerke	Thierry Debaere
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	onbekend	overvliegend	Uitkerke Weiden (EKWD)	De Haan	Thierry Debaere
Ruigpootbuizerd	9/01/2011	11:00	1	juveniel	Jagend	Uitkerke Weiden (WUK)	Blankenberge	Olivier Picard
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	eerste winter	ter plaatse	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	François Doyen
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	eerste winter	ter plaatse	Uitkerke Weiden (RWUK)	Zuienkerke	François Doyen
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	Benoît Forget
Ruigpootbuizerd	9/01/2011	16:30	1	onbekend	ter plaatse	Houtave Polders (POHT)	Zuienkerke	Danny Dewulf
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden (RWUK)	Zuienkerke	Joris Elst
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	juveniel	ter plaatse	Uitkerke Weiden (RWUK)	Zuienkerke	Kristof Van Asten
Ruigpootbuizerd	9/01/2011	16:00	1	onbekend	Jagend	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	Marc Janssens
Ruigpootbuizerd	9/01/2011	15:00	1	eerste winter	foeragerend	Uitkerke Weiden (RWUK)	Zuienkerke	Tom Vandezande
Ruigpootbuizerd	9/01/2011	15:30	1	eerste winter	ter plaatse	Uitkerke Weiden (RWUK)	Zuienkerke	Tom Vandezande
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	onbekend	ter plaatse	Knokke Het Zwin (Z)	Knokke (Dg)	Johan Debuck
Ruigpootbuizerd	9/01/2011	16:30	1	onbekend	ter plaatse	Houtave Polders (POHT)	Zuienkerke	Simon Feys
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden (RWUK)	Zuienkerke	Bert Dhondt

Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	eerste jaar	ter plaatse	Polders klein Middelhof (POKM)	Zuienkerke	Gerrit De Vos
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	Onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden (RWUK)	Zuienkerke	Gerrit De Vos
Ruigpootbuizerd	9/01/2011	11:00	1	Onbekend	foeragerend	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	Windels Martin
Ruigpootbuizerd	9/01/2011	13:02	1	Onbekend	ter plaatse	Houtave Polders (POHT)	Zuienkerke	Wim Lammerant
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	eerste winter	ter plaatse	Uitkerke Weiden (TWUK)	Blankenberge	Philippe Hermand
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	Onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	Jean-Marie Testaert
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	Onbekend	ter plaatse	Uitkerke (Dg)	Blankenberge	Philippe Jacob
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	Winter	ter plaatse	Uitkerke Weiden (TWUK)	Blankenberge	Cathy Zanté
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	Onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden (VWUK)	Blankenberge	Marc Vanbrabant
Ruigpootbuizerd	9/01/2011		1	Onbekend	ter plaatse	Houtave Polders (POHT)	Zuienkerke	Luc Verroken
Ruigpootbuizerd	10/01/2011		1	Onbekend	ter plaatse	Uitkerke (Dg)	Blankenberge	Jan Baert
Ruigpootbuizerd	10/01/2011	13:00	2	Onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden (WUK)	Blankenberge	Jeroen Bot
Ruigpootbuizerd	10/01/2011		1	Onbekend	rustend	Uitkerke Weiden (EWUK)	Blankenberge	Verduystert J.P.
Ruigpootbuizerd	10/01/2011		1	Onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden (RWUK)	Zuienkerke	Hans De Blauwe
Ruigpootbuizerd	10/01/2011		1	Onbekend	jagend	Uitkerke Weiden (RWUK)	Zuienkerke	Sancho (Hugo) Vanherck
Ruigpootbuizerd	10/01/2011		1	Juveniel	ter plaatse	Uitkerke Weiden (RWUK)	Zuienkerke	Kenny Hessel
Ruigpootbuizerd	10/01/2011		1	Juveniel	ter plaatse	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	Kenny Hessel
Ruigpootbuizerd	10/01/2011		1	Juveniel	ter plaatse	Houtave Polders (POHT)	Zuienkerke	Kenny Hessel
Ruigpootbuizerd	10/01/2011	15:00	1	Onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden (MWUK)	Blankenberge	Charly Farinelle
Ruigpootbuizerd	10/01/2011	15:00	1	Onbekend	ter plaatse	Uitkerke Weiden (RWUK)	Zuienkerke	Charly Farinelle
Ruigpootbuizerd	10/01/2011	16:46	1	Juveniel	jagend	Polders Schoeringebrug (POSB)	Zuienkerke	Olivier Dochy
Ruigpootbuizerd	10/01/2011	17:00	1	Onbekend	overvliegend zuid	Uitkerke Weiden (GWUK)	Blankenberge	Olivier Dochy

Torenvalk *(Falco tinnunculus)*

Foto © Marc Nollet

Het aantal opgemerkte Torenvalken bleef ook dit winterhalfjaar relatief laag met 140 ex. In de Zandstreek noteerden we 18 ex, in de Polder 122 ex. De koude temperaturen en het sneeuwtapijt zorgden er mogelijks voor dat de vogels niet erg actief waren en moeilijker op te merken. Ook de muizenpopulatie zal in de periode van de tellingen wellicht erg laag geweest zijn.

Het beste gebied was de Uitkerkse Polder met 34 ex, 13 ex meer dan in 2010, bijna het driedubbele van de 13 ex in 2009 en zelfs licht hoger dan de 31 ex in 2008. In de Zwinstreek noteren we 19 ex, t.o.v 26 ex in 2006, 8 ex in 2007, 6 ex in 2008, 19 ex in 2009 en 17 ex in 2010. Een constante populatie aldaar.

Derde druk bevolkste gebied is dit jaar Vlissegem/Klemskerke met 17 ex, gevolgd door de regio Dudzele/Damme/Koolkerke met 15 ex en de regio Hoeke/Lapscheure/ Oostkerke met slechts 8 ex, toch wel erg lage aantallen voor zulke typische open torenvalkenbiotopen.

Vergelijking met vorige jaren:

- regio Damme: 21 ex in 2008, 17 in 2009, 12 ex in 2010;
- regio Hoeke: 16 ex in 2008, slechts 6 ex in 2009, opnieuw 12 ex in 2010
- de Moeren van Houtave en Meetkerke scoren met 6 ex

Voor deze uitzonderlijk lage scores is er niet direct een verklaring te vinden.

In de zandstreek werden in alle deelgebieden Torenvalken genoteerd zij het overal in zeer klein aantal, vooral in de zuidrand van Brugge zo goed als geen vogels. De enige uitschieter is de Beverhoutse regio met opnieuw 6 ex.

Vergelijking met vroegere tellingen.

Jaar	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
polder	150	88	87	135	99	87	93	128	96	167	108	107	132	94	100	122
zand	34	37	27	40	32	37	17	38	27	34	39	41	18	21	20	18
totaal	184	125	114	175	131	124	110	166	123	201	147	148	150	115	120	140

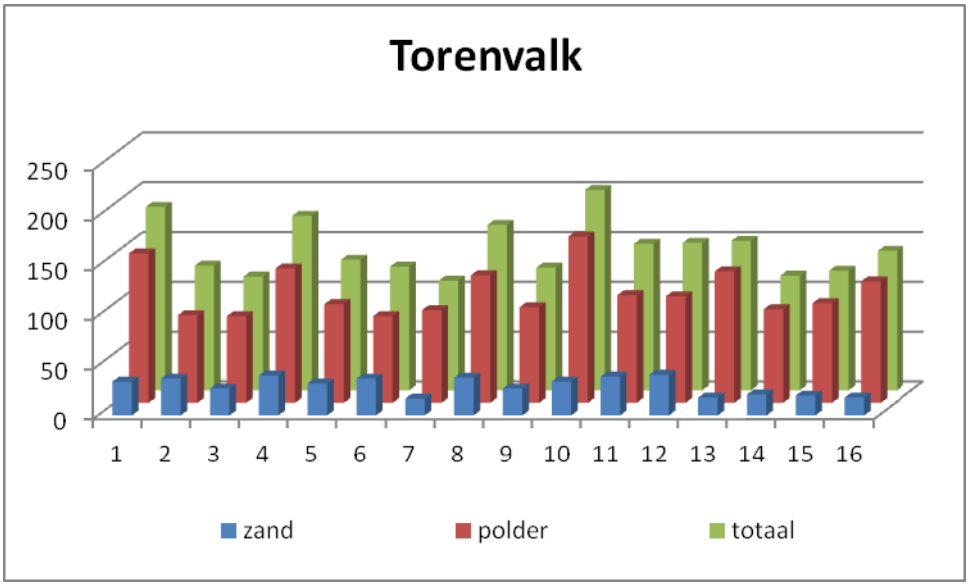

Slechtvalk *(Falco peregrinus)*

Foto © Johan Buckens

We hebben de laatste vijf jaar een stabiele overwinteringspopulatie van 15 à 20 Slechtvalken, bijna alle in de polder. Dit jaar werden er 19 ex opgemerkt.

Alle gebieden op een rijtje: Zwinstreek (1), Achterhaven (2), Uitkerkse Polder (2), Vlissegem/Klemskerke (2), Oostkerke-Hoeke-Lapscheure (1), Damme-Dudzele (3), Meetkerke-Houtave (1), Brugge Centrum (2), Oudenburg (1), Eernegem (1) en Oostkamp (1). Ons stadskoppel zou later met succes tot broeden komen.

Vergelijking met vroegere tellingen.

jaar	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
aantal	3	7/8	10	18	16	13	13	16	19/21	18	17	16	19

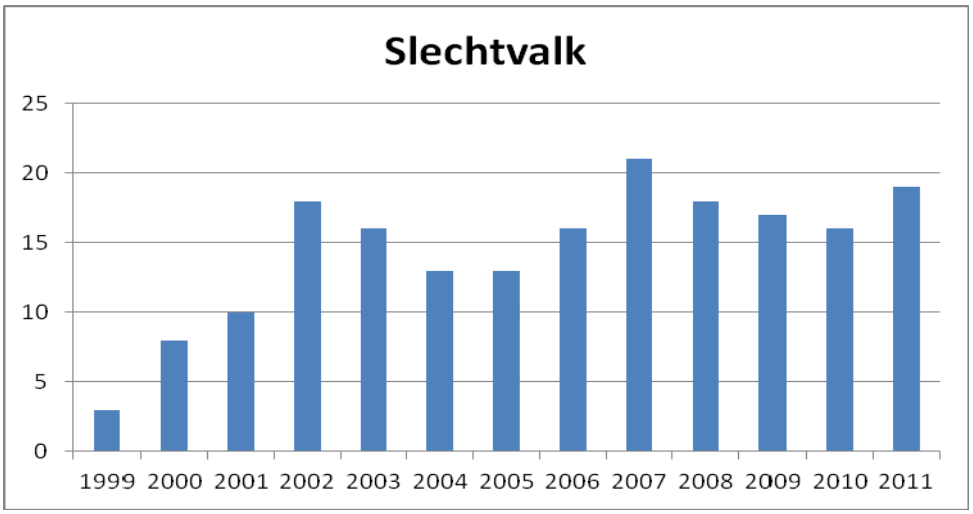

Smelleken *(Falco columbarius)*

Foto © Marc Roca

In totaal waren er dit jaar gedurende de telperiode slechts 3 waarnemingen, keurig verspreid over de ganse regio. Het aantal Smellekens stijgen niet evenredig met de andere soorten bij lage temperaturen. Halfweg de jaren ’80 was dat wel zo na koudere winters.

Alle waarnemingen op een rijtje:

Op 08/01 1 ex aan de Kaleshoek te Moerkerke (ACO), op 09/01 1 w in de Uitkerkse Polder (WUP) en tot slot op 08/01 1 imm ex aan de Blauwkasteelhoek in Oostkamp (RVK).

Vergelijking met vroegere tellingen.

jaar	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
aantal	3	5	3	5	3	5	2	3	5	5	4	6	3

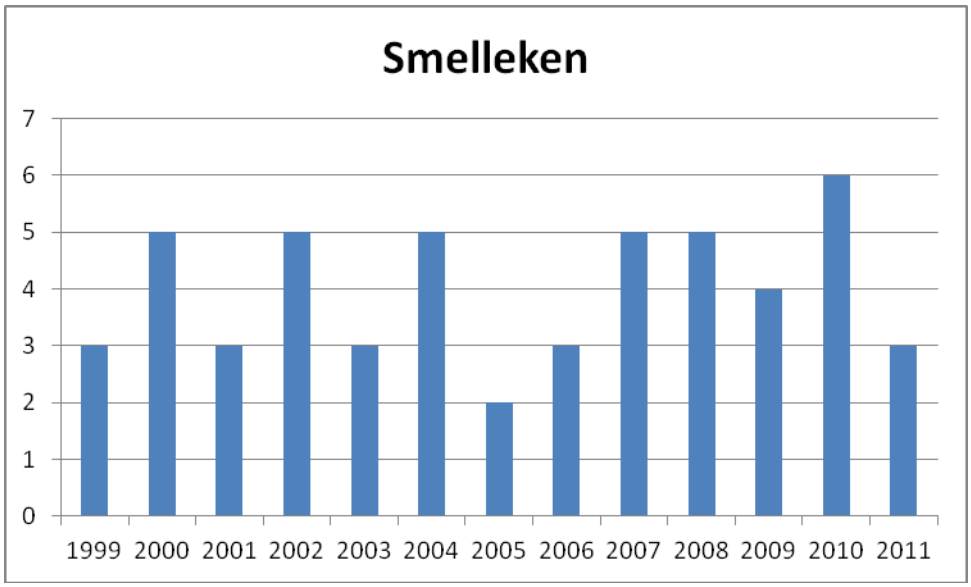

Uilen

Foto © Miel Ferdinande

In de Uitkerkse Polder werden er in december 2010 regelmatig 4 Velduilen gespot. Begin januari 2011 minderde dit aantal tot 2 ex.

Aanvulling: resultaten regio Torhout

Ook te Torhout werd traditiegetrouw in hetzelfde weekend geteld als aan de Oostkust en dit op vrijdag 08 en zaterdag 09 januari.

In totaal werden voor de regio Groot-Torhout (Wijnendaele en omgeving) overdag 30 Buizerds (19 ex in 2010, 33 ex in 2009, 19 ex in 2008, 34 ex in 2007, 23 ex in 2006, 23 ex in 2005 en 27 ex in 2004), 8 Sperwers (9 ex in 2010, 10 ex in 2009, 7 ex in 2008, 11 ex in 2007, 9 ex in 2006 en 8 ex in 2005) en slechts 2 Torenvalken (1 ex in 2010, 3 ex in 2009, 5 ex in 2008, 4 ex n 2007, 7 ex in 2006 en 9 ex in 2005) opgemerkt. Er werd dit jaar geen Slechtvalk vastgesteld in de omgeving van het Wijnendalebos, wel een Blauwe Kiekendief in wijfjeskleed en een Smelleken. De spreiding van Buizerd over de regio Torhout is als volgt verdeeld: rond het bos van Wijnendale werden er minstens 17 exemplaren geteld (10 ex in 2010, 13 ex in 2009, 18 ex in 2007, 11 ex in 2006 en 12 ex in 2005), 2 ex in de omgeving Edewalle, 5 ex aan Kasteel De Mare/Verloren Kost, 5 ex in de omgeving Groenhove en in de overige opener gebieden 1 ex.

De 8 getelde Sperwers zijn beter dan het gemiddelde in de Brugse regio. De 2 Torenvalken liggen volledig in de lijn van de zeer lage zandstreekaantallen. De aanwezigheid van een Blauwe Kiekendief en een Smelleken wijzen op de grote waarde van het gebied.

Jaar	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Buizerd	25	31	29	27	23	23	34	19	33	19	30
Torenvalk	5	1	9	1	9	7	4	5	3	1	2
Sperwer	8	8	8	6	8	9	11	7	10	9	8
Smelleken	0	1	2	0	0	0	0	0	1	0	1
Blauwe Kiekendief	0	0	1m + 1w	0	0	1w	0	0	3	1	1
Slechtvalk	0	0	0	0	0	0	1 juv	1 ad	1	1 ad	0

Lijst van de waarnemers en eventuele afkortingen

ACO	Antoine Cornelis, St-Kruis
ANE	Albert Neyt, Oedelem
BMA	Bart Martens, Brugge
DDW	Danny Dewulf, Torhout
DPE	Dirk Peene, Oudenburg
DVB	Dominique Verbelen, Munte
DV	Dirk Vercoutter, Brugge
DVT	Dirk Van Torre, Heist
DW	Dirk Werbroeck, Torhout
ECR	Emmanuel Crul, Damme
EHE	Eric Hermy, Brugge
FDC	Filip De Coster, Loppem
FDS	Frank De Scheemaeker, Dudzele
FVH	Filip Vanhee, De Haan
GBU	Guido Burggraeve, Westkapelle
GC	Geert Carette, Torhout
GDC	Geert De Clercq, Brugge
GDW	Geert De Wispelaere, Oedelem
GOB	Guido Orbie, Sint-Michiels
HFO	Hilde Fontier, Brugge
IH	Inge Hurtekant, Beernem
IL	Ivan Leroy, Torhout
JDB	Johan Debuck, Heist
JDK	Joseph Dekempe, Ruddervoorde
JDT	Jo Detavernier, Brugge
JMY	Johnny Mylle, Snellegem
JOV	Johan Vandepitte, Assebroek
JWA	Jef Van de Water, Brugge
JZV	Jozef Vansteenkiste, Brugge
KH	Kristof Hurtekant, Beernem
KHE	Kenny Hessel, Torhout
KNR	Karim Neirynck, Varsenare
LDC	Luc De Cat, Zedelgem
LVP	Luc Vanpaemel, Beernem
MDE	Marc De Ceuninck, Brugge
MKA	Machteld Kaesemans, Zedelgem
MPO	Marcel Pottier, Snellegem
NED	Nicholas Endriatis, Brugge
NVV	Noel Vervaecke, Aartrijke
PDH	Paul D'hoore, Brugge
PJ	Patrick Janssens, Brugge
PMT	Paul Maertens, Assebroek
PVD	Patrick Van Dousselaere, Brugge
RDL	Romain Deloof, Oostkamp
RDP	Rudy Deplae, Brugge
RPI	Robrecht Pillen, Sint-Andries
RVK	Rik Vande Kerchove, Assebroek
SCO	Stijn Cooleman, Zerkegem

SDH Steven D'haese, Brugge
VGH Valérie Goethals, Heverlee
VUG Geert Vanhulle, Beernem
WJ Wim Jans, Brugge
WLT Wim Lammerant, Varsenare
WPW Wim Pauwels, Brugge
WRO Wim Rommel, Torhout
WUP Werkgroep Uitkerkse Polder

Met onze excuses voor eventueel vergeten tellers.

Dankwoord

Een bijzonder woord van dank gaat uit naar alle tellers die zonder morren naar jaarlijkse traditie hun gebied tellen. Verder een bijzonder woord van dank aan Stijn Cooleman voor het digitaliseren van de stafkaarten van onze regio met daarop ons fameus gebiedsraster. We zullen dit in de toekomst nog voor tal van toepassingen kunnen benutten.

Ook dank aan Dirk Werbroeck, Danny Dewulf, Geert Carette, Wim Rommel, Kenny Hessel, Ria Wyffels, Ludo Ghyselen en Johan Lippens die zoals reeds hierboven vermeld in de regio Torhout een aanvullende telling uitvoerden. Verder ook dank aan Paul Willems voor het ter beschikking stellen van de weergegevens en het maken van de tabellen. Tot slot een dankwoord aan Machteld Kaesemans en Marc Nollet voor het nalezen en de lay-out en aan alle fotografen voor hun prachtige foto's.

Een overzicht van alle waarnemingen kan op aanvraag bekomen worden bij Frank De Scheemaeker of Nicholas Endriatis.

Nicholas Endriatis, Brugge - nicholas.endriatis@telenet.be
Frank De Scheemaeker, Brugge – frank.descheemaeker@skynet.be